

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia drepturile omului și relații interetnice

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

31 martie 2014

Cto nr. 6/114

RAPORT

pentru reexaminarea Legii nr. 320 din 23 decembrie 2013 cu privire la Avocatul poporului (Ombudsman) (nr.321 din 20.02.2014)

Comisia drepturile omului și relații interetnice a reexaminat Legea cu privire la Avocatul poporului (Ombudsman), nr.320 din 23 decembrie 2013, și propune atenției Parlamentului pentru reexaminare obiecțiile Președintelui Republicii Moldova cu următoarele considerente.

Președintele Republicii Moldova, din motive de oportunitate, a remis spre reexaminare următoarele prevederi din Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

- În **Articolul 5 alin.(1)** să se instituie o singură funcție de Avocat al Poporului, iar Avocatul Poporului pentru drepturile copilului să fie unul din adjuncții lui; Comisia respinge obiecția și consideră că Avocatul Copilului urmează să fie independent și autonom, specializat. UNICEF a salutat instituirea funcției autonome de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului;

- **Articolul 5 alin.(2)** - Să nu fie două mandate consecutive ale Ombudsmanului. Comisia consideră oportună păstrarea dreptului la două mandate consecutive. Subliniem că și Principiile de la Paris admit reînnoirea mandatului Ombudsmanului;
- **Articolul 6, alin. (1) lit. d)** - Vechimea în muncă de 20 de ani este exagerată și nejustificată și lipsește condiția de experiență în domeniul drepturilor omului. Comisia propune pentru revotare o nouă redacție a lit. d):
"d) are o vechime în muncă de cel puțin 10 ani și o activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului ;"
- **Articolul 7 și Articolul 8** - Procesul de selectare și numire a Avocatului Poporului să nu depindă de factorul politic și să nu fie propuși de către deputați, excluzând partajarea pe criterii politice; **Comisia acceptă selectarea și numirea candidaților prin concurs deschis și propune, în sinteză, noile redacții ale articolelor 7 și 8.**
- **Articolul 9, alin.(1)** - În textul jurământului se consideră că obligația de a păstra confidențialitatea problemelor statului și ale instituției pe care o reprezintă este incompatibilă cu mandatul Avocatului poporului și nu este

caracteristică unei societăți democratice. Comisia acceptă **excluderea** din jurământ a sintagmei "și să păstrez în strictă confidențialitate problemele statului și ale instituției pe care o reprezint";

- **Articolul 30 și Articolul 31** - Mecanismul Național de Prevenire a Torturii trebuie să fie pus în sarcina unui Consiliu consultativ și Avocatul Poporului să fie președinte. Comisia, acceptă propunerea Președintelui țării și prezintă pentru revotare **noile redacții ale articolelor 30-33.**

Astfel, Comisia a decis, prin vot majoritar, să propună spre revotare noile redacții ale articolelor modificate din Legea 320 din 23 decembrie 2013.

Vadim MIȘIN,
Președintele Comisiei

**Sinteză supliment la Raportul pentru reexaminarea Legii nr. 320 din 23 decembrie 2013
cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).
(nr.321 din 20.02.2014)**

n. r	Textul legal	Propunerile Președinteleui	Rezultatul examinării de către Comisia pentru drepturile omului și relații interetnice
	<p>Articolul 5. Mandatul Avocatului Poporului</p> <p>(1) Parlamentul numește doi Avocați ai Poporului autonomi unul față de celălalt, dintre care unul este specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului.</p> <p>(2) Avocatul Poporului este numit în funcție pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit o singură dată. Mandatul începe la data depunerii jurământului.</p>	<p>Se consideră oportun instituirea unei singure funcții de Avocat al Poporului, iar A.P pentru drepturile Copilului să fie adjunct al A.P.</p> <p>Deținerea a două mandate consecutive ar putea afecta garanțiile de independență a Ombudsmanului prin faptul că opiniile și recomandările exprimate în exercitarea primului mandat ar putea fi dictae de eforturile de a câștiga favoarea politicianilor în viitorul mandat.</p>	<p>Comisia consideră să se păstreze redacția votată. UNICEF a trimis o scrisoare de felicitare și de mulțumire pentru instituire funcției de APDC.</p> <p>Se păstrează redacția votată.</p>

<p>Articolul 6. Condițiile de eligibilitate</p> <p>(1) Funcția de Avocat al Poporului poate fi deținută de persoana care corespunde următoarelor cerințe:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova;</p> <p>b) are capacitate deplină de exercițiu;</p> <p>c) deține diplomă de licență sau echivalentul acesteia;</p> <p>d) are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani;</p> <p>e) se bucură de o reputație ireproșabilă;</p> <p>f) cunoaște limba de stat.</p>	<p>Este considerată exagerată și nejustificată vechimea de 20 de ani, De inclus condiția de activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului</p>	<p>Comisia propune următoarea redacție pentru lit.d) :</p> <p>"d) are o vechime în muncă de cel puțin 10 ani și o activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului ;"</p>
--	--	--

<p>Articolul 7. Selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului</p> <p>(1) Propunerile de candidați la funcția de Avocat al Poporului pot fi înaintate de către fracțiunile parlamentare sau de către cel puțin 20 de deputați.</p> <p>(2) Pentru examinarea propunerilor privind candidații la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie parlamentară specială, alcătuită din membri ai Comisiei drepturile omului și relații interetnice și ai Comisiei juridice, numiri și imunități.</p> <p>(3) Fiecare candidat va depune la comisia parlamentară specială actele din care rezultă îndeplinirea condițiilor de eligibilitate prevăzute de prezenta lege.</p> <p>(4) Comisia parlamentară specială organizează dezbateri publice cu participarea obligatorie a reprezentanților societății civile și a candidaților. Informația cu privire la</p>	<p>Nimirea la propunerea deputaților/fracțiunilor nu asigură suficiente criterii de transparență și poate compromite independența instituției, este necesar excluderea partajarea funcțiilor pe criterii politice.</p>	<p>Comisia acceptă și propune modificarea articolelor 7 și 8 în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 7. Selectarea candidaților la funcția de Avocat al poporului</p> <p>(1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al poporului, se instituie o comisie parlamentară specială din membri ai Comisiei drepturile omului și relații interetnice și Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului. Comisia parlamentară specială organizează concursul public de selectare a candidaților la funcția de Avocat al poporului conform regulamentului aprobat de aceasta.</p> <p>(2) Informația despre organizarea și desfășurarea concursului, cerințele față de candidați și actele necesare care urmează a fi prezentate se plasează pe pagina web a Parlamentului și în mijloacele de informare în masă cu cel puțin 20 de zile înainte de data desfășurării concursului.</p> <p>(3) Procedura de organizare și desfășurare a concursului se bazează pe următoarele principii:</p> <p>a) competiția deschisă, prin asigurarea accesului liber de participare la concurs a oricărei persoane care îndeplinește condițiile stabilite de lege;</p>
--	--	--

organizarea dezbaterilor și CV-urile candidaților se plasează pe pagina web oficială a Parlamentului cu cel puțin 5 zile înainte de desfășurarea dezbaterilor.

(5) În urma desfășurării dezbaterilor publice, comisia parlamentară specială selectează candidații care întrunesc condițiile de eligibilitate și îi prezintă în plenul Parlamentului. Pentru fiecare candidat se întocmește un aviz argumentat.

(6) În cazul în care niciun candidat nu întrunește condițiile stabilite de prezenta lege, în termen de 15 zile vor fi înaintate alte propuneri de candidați.

(7) Înaintarea propunerilor și selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se organizează cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea mandatului Avocatului Poporului în exercițiu.

Articolul 8. Procedura de numire în funcție

b) asigurarea transparenței, prin punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la modul de desfășurare a concursului;

c) tratamentul egal, prin aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectare și a condițiilor de desfășurare a concursului în raport cu toți candidații.

(4) CV-urile candidaților se plasează pe pagina web a Parlamentului pentru consultarea publicului.

(5) Concursul se consideră valabil dacă la el participă cel puțin doi candidați pentru fiecare poziție anunțată în concurs. În cazul în care nu au fost depuse suficiente solicitări pentru participare la concurs sau candidații nu întrunesc cerințele minime stabilite de prezenta lege, se anunță un concurs repetat, care se organizează în termen de 30 de zile.

(6) Concursul pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al poporului se organizează cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea mandatului Avocatului poporului în exercițiu.

(7) Informația privind rezultatele concursului se publică în mijloacele de informare în masă și se plasează pe pagina web a Parlamentului.

(1) Comisia parlamentară specială prezintă plenului Parlamentului candidații pentru numire, nu mai puțin de doi pentru fiecare poziție de Avocat al Poporului.

(2) Se numește în funcția de Avocat al Poporului candidatul care a obținut votul majorității deputaților aleși. Dacă în primul tur de scrutin niciun candidat nu obține numărul necesar de voturi, candidatul/candidații cu cele mai multe voturi se înaintează pentru următorul tur de scrutin.

(3) În cazul în care nu s-a întrunit numărul necesar de voturi pentru numirea Avocatului Poporului, Comisia parlamentară specială, în termen de 15 zile, anunță un nou concurs care va fi organizat și desfășurat în conformitate cu art. 7.

Articolul 8. Procedura de numire în funcție

(1) Comisia parlamentară specială va selecta pentru fiecare poziție la funcția de avocat al poporului primii doi candidați, care au acumulat cel mai mare punctaj la evaluare, pentru a fi propuși spre numire plenului Parlamentului. Pentru fiecare candidat se întocmește un aviz argumentat.

(2) Se numește în funcția de avocat al poporului candidatul care a obținut votul majorității deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu obține votul majorității deputaților aleși, atunci candidatul, care a obținut cele mai multe voturi în primul tur, va fi înaintat pentru următorul tur de vot.

(3) Dacă după al doilea tur de vot, candidatul nu obține o majoritate de voturi ai deputaților aleși, Comisia parlamentară specială va anunța un concurs repetat în termen de termen de 15 de zile, care va fi organizat și desfășurat în conformitate cu articolul 7 al prezentei legi”.

<p>Articolul 9. Jurământul Avocatului Poporului</p>	<p>(1) La intrarea în funcție, Avocatul Poporului depune în plenul Parlamentului următorul jurământ: „Jur să respect Constituția și legile Republicii Moldova, statutul Avocatului Poporului, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale omului/copilului, să-mi îndeplinesc cu bună-credință și imparțialitate atribuțiile, să apăr demnitatea Instituției Avocatul Poporului și să păstrez în strictă confidențialitate problemele statului și ale instituției pe care o reprezint”.</p>	<p>Obligația de a păstra în strictă confidențialitate problemelor statului este incompatibilă cu mandatul funcției și nu este caracteristică unei societăți democratice.</p>	<p>Se acceptă la art.9 excluderea sintagmei ”și să păstrez în strictă confidențialitate problemele statului și ale instituției pe care o reprezint”.</p> <p>”(1) La intrarea în funcție, Avocatul Poporului depune în plenul Parlamentului următorul jurământ: „Jur să respect Constituția și legile Republicii Moldova, statutul Avocatului Poporului, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale omului/copilului, să-mi îndeplinesc cu bună-credință și imparțialitate atribuțiile, să apăr demnitatea Instituției Avocatul Poporului”</p>
--	--	--	--

<p>Articolul 30. Prevenirea torturii</p> <p>(1) În scopul protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, pe lângă Oficiul Avocatului poporului se creează Consiliul pentru prevenirea torturii (denumit în continuare Consiliu), în calitate de mecanism național de prevenire a torturii în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante</p> <p>(2) În scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, Avocatul Poporului asigură efectuarea de către membrii Consiliului a vizitelor preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate, plasate acolo prin dispoziția unui organ de stat sau la</p>	<p>Se consideră oportun ca Mecanismul Național de Prevenire a Torturii (MPT) să fie constituit din Consiliul consultativ și Avocatul Poporului, care activează în calitate de președinte al acestui consiliu.</p>	<p>Comisia acceptă și propune următoarea redacție pentru articolele 30-33:</p> <p>Capitolul V</p> <p>MECANISMUL NAȚIONAL DE PREVENIRE A TORTURII</p> <p>Articolul 30. Prevenirea torturii</p> <p>(1) În scopul protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, pe lângă Oficiul Avocatului poporului se creează Consiliul pentru prevenirea torturii (denumit în continuare Consiliu), în calitate de mecanism național de prevenire a torturii în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.</p> <p>(2) În scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, Avocatul Poporului asigură efectuarea de către membrii Consiliului a vizitelor preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate, plasate acolo prin dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul tacit al acestuia.</p>
--	---	---

indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul tacit al acestuia.

(3) Se interzice ordonarea, aplicarea, admiterea sau tolerarea oricărui tip de sancțiune, precum și prejudicierea în alt mod a unei persoane sau organizații pentru comunicarea oricărei informații, veridice sau false, membrilor Consiliului și altor persoane care îi însoțesc în exercitarea funcției de prevenire a aplicării torturii sau a altor tratamente ori pedepse crude, inumane ori degradante.

(4) În sensul prezentei legi, noțiunea de *privare de libertate* se definește ca orice formă de plasare a persoanei, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, într-un loc de detenție de stat sau privat pe care aceasta nu îl poate părăsi după voia sa, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față

Ar fi oportun ca MPT să fie constituit un Consiliul consultativ și Avocatul Poporului, care activează în calitate de președinte al acestui Consiliu, iar mecanismul de prevenire a torturii urmând să fie realizat de un organ colegial.

(3) Se interzice ordonarea, aplicarea, admiterea tolerarea oricărui tip de sancțiune, precum și prejudicierea în alt mod a unei persoane sau organizații pentru comunicarea oricărei informații, veridice sau false, membrilor Consiliului și altor persoane care îi însoțesc în exercitarea funcției de prevenire a aplicării torturii sau a altor tratamente ori pedepse crude, inumane ori degradante.

(4) În sensul prezentei legi, noțiunea de *privare de libertate* se definește ca orice formă de plasare a persoanei, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, într-un loc de detenție de stat sau privat pe care aceasta nu îl poate părăsi după voia sa, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv.

de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv.

Articolul 31. Organizarea activității de prevenire a torturii

(1) În activitatea de prevenire a torturii, Consiliul este asistat de o subdiviziune structurală specializată din cadrul Oficiului Avocatului Poporului.

(2) Modul de organizare a activității de prevenire a torturii este stabilit în regulamentul aprobat de Avocatul Poporului.

(3) Din componența Consiliului fac parte 7 membri. Avocații poporului sînt membri de drept. Ceilalți membri sunt aleși pe un mandat de 5 ani fără dreptul de a fi reînnoit, la propunerea societății civile, selectați pe bază de concurs organizat de către Oficiul Avocatului Poporului.

(4) Componența și regulamentul de funcționare al Consiliului se aprobă

Articolul 31. Organizarea activității de prevenire a torturii

(1) Din componența Consiliului fac parte 7 membri. Avocații poporului sînt membri de drept. Ceilalți membri sunt aleși pe un mandat de 5 ani fără dreptul de a fi reînnoit, la propunerea societății civile, selectați pe bază de concurs organizat de către Oficiul Avocatului Poporului.

(2) Avocatul poporului este din oficiu președinte al Consiliului.

(3) Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului se aprobă de către Avocatul Poporului în baza avizului Comisiei drepturile omului și relații interctnice.

(4) Membru al Consiliului poate fi persoana care corespunde următoarelor cerințe:

a) are studii superioare de drept, medicină , psihologie, pedagogie, asistență socială sau în alt domeniu relevant mandatului mecanismului național de prevenire a torturii;

b) posedă experiență de muncă de cel puțin 3 ani, inclusiv în domeniul drepturilor omului;

c) nu are antecedente penale;

d) nu deține funcție publică și/sau nu este membru al organului legislativ sau membru al vreunui partid politic;

<p>de către Avocatul Poporului în baza avizului Comisiei drepturile omului și relații interetnice.</p> <p>(5) Membru al Consiliului poate fi persoana care corespunde următoarelor cerințe:</p> <p>a) are studii superioare de drept, medicină , psihologie, pedagogie, asistență socială sau în alt domeniu relevant mandatului mecanismului național de prevenire a torturii;</p> <p>b) posedă experiență de muncă de cel puțin 3 ani, inclusiv în domeniul drepturilor omului;</p> <p>c) nu are antecedente penale;</p> <p>d) nu deține funcție publică și/sau nu este membru al organului legislativ sau membru al vreunui partid politic;</p> <p>e) nu deține funcții în cadrul organelor de drept.</p> <p>(6) Consiliul poate să atragă la</p>		<p>e) nu deține funcții în cadrul organelor de drept.</p> <p>(5) Consiliul poate să atragă la efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare specialiști și experți independenți din diferite domenii, inclusiv juriști, medici, psihologi.</p> <p>(6) Membrii Consiliului își desfășoară activitatea în baza principiilor independenței, imparțialității, obiectivității și confidențialității.</p> <p>(7) Membrii Consiliului dispun de legitimație de serviciu și se bucură de garanțiile de independență și inviolabilitate stabilite pentru Avocatul Poporului.</p> <p>(8) Resursele necesare pentru realizarea atribuțiilor Consiliului, pentru contractarea specialiștilor și experților se includ într-o linie bugetară separată, parte integrantă a bugetului Oficiului. Membrii consiliului cu excepția membrilor de drept au dreptul la o remunerație în mărime de 10 % din salariul mediu lunar pe economie pentru fiecare zi în care au efectuat vizite preventive în locurile de detenție sau au participat la ședințe.</p>
--	--	---

efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare specialiști și experți independenți din diferite domenii, inclusiv juriști, medici, psihologi.

(7) Membrii Consiliului își desfășoară activitatea în baza principiilor independenței, imparțialității, obiectivității și confidențialității.

(8) Membrii Consiliului dispun de legitimație de serviciu și se bucură de garanțiile de independență și inviolabilitate stabilite pentru Avocatul Poporului.

(9) Resursele necesare pentru realizarea atribuțiilor Consiliului, pentru contractarea specialiștilor și experților se includ într-o linie bugetară separată, parte integrantă a bugetului Oficiului. Membrii consiliului cu excepția membrilor de drept au dreptul la o remunerație în mărime de 10 % din salariul mediu lunar pe economie pentru fiecare zi în care au efectuat vizite

preventive în locurile de detenție sau au participat la ședințe.

Articolul 32. Vizitele în locurile unde se află ori se pot afla persoane private de libertate

(1) Membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute.

(2) Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități.

(3) În timpul vizitelor preventive și de monitorizare pot fi utilizate aparate audio sau video, cu consimțământul persoanei care urmează a fi înregistrată.

(4) În urma fiecărei vizite se întocmește un raport care va include, după caz, propuneri și recomandări privind ameliorarea situației.

Articolul 32. Vizitele în locurile unde se află ori se pot afla persoane private de libertate

(1) Membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute.

(2) Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități.

(3) În timpul vizitelor preventive și de monitorizare pot fi utilizate aparate audio sau video, cu consimțământul persoanei care urmează a fi înregistrată.

(4) În urma fiecărei vizite se întocmește un raport care va include, după caz, propuneri și recomandări privind ameliorarea situației.

Articolul 33. Încetarea mandatului de membru al Consiliului

(1) Calitatea de membru al Consiliului încetează la expirarea mandatului, ca urmare a depunerii cererii, revocării, în caz de deces sau în cazul nerespectării condițiilor prevăzute în art. 34 alin.(5), lit. b) - g).

(2) Membrul Consiliului poate fi revocat printr-o hotărîre a Avocatului Poporului după prezentarea avizului Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului, în cazul neîndeplinirii condițiilor de eligibilitate pentru funcția de membru al Consiliului, în circumstanțe care exclud posibilitatea executării mandatului sau la cererea Consiliului, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor.

(3) În cazul vacanței mandatului de membru al Consiliului se organizează un nou concurs pentru selectarea

Articolul 33. Încetarea mandatului de membru al Consiliului

(1) Calitatea de membru al Consiliului încetează la expirarea mandatului, ca urmare a depunerii cererii, revocării, în caz de deces sau în cazul nerespectării condițiilor prevăzute în art. 34 alin.(5), lit. b) - g).

(2) Membrul Consiliului poate fi revocat printr-o hotărîre a Avocatului Poporului după prezentarea avizului Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului, în cazul neîndeplinirii condițiilor de eligibilitate pentru funcția de membru al Consiliului, în circumstanțe care exclud posibilitatea executării mandatului sau la cererea Consiliului, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor.

(3) În cazul vacanței mandatului de membru al Consiliului se organizează un nou concurs pentru selectarea candidaților, în condițiile art. 31 alin.(3) - (5). Noul membru al Consiliului este desemnat pentru un nou mandat.

	candidaților, în condițiile art. 31 alin.(3) - (5). Noul membru al Consiliului este desemnat pentru un nou mandat.		
--	---	--	--

Vadim MIȘIN
Președintele Comisiei